

Bruxelles, den 1.12.2017
COM(2017) 721 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**om garantier dækket af det almindelige budget
Situationen pr. 31. december 2016**

{SWD(2017) 435 final}

DA

DA

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	3
2.	Transaktioner garanteret af EU's budget og andre krisestyringsmekanismer	3
3.	Udviklingen i de garanterede transaktioner	6
3.1.	Transaktioner, der forvaltes direkte af Kommissionen	7
3.1.1.	Den europæiske finansielle stabiliseringsmekanisme (EFSM).....	7
3.1.2.	Betalingsbalancemekanismen (BOP).....	8
3.1.3.	Makrofinansiel bistand i form af lån (MFA).....	8
3.1.4.	Euratom-lån.....	9
3.2.	Udviklingen i EIB's eksterne finansieringstransaktioner	9
4.	Risici dækket af EU's budget	10
4.1.	Definition af risiko	10
4.2.	Samlet risikosammensætning.....	10
4.3.	Årlig risiko dækket af EU's budget	10
4.3.1.	Risiko knyttet til medlemsstaterne	11
4.3.2.	Risiko knyttet til tredjelande	11
5.	Garantifonden for aktioner i forhold til tredjelande.....	14
5.1.	Aktivering af garantierne	14
5.1.1.	Udbetalinger over de likvide midler	14
5.1.2.	Udbetalinger over EU's budget	14
5.1.3.	Træk på garantifonden og inddrivelser	14
5.2.	Udviklingen i fonden.....	16
6.	Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSD).....	17

1. INDLEDNING

Formålet med denne beretning er at redegøre for kreditrisikoen for EU's budget som følge af de garantier og udlånstransaktioner, der henholdsvis stilles og gennemføres enten direkte af Den Europæiske Union eller indirekte gennem den garanti, som stilles for Den Europæiske Investeringsbanks (EIB) finansiering af projekter uden for EU.

Beretningen forelægges i henhold til artikel 149 i finansforordningen¹, der siger, at Kommissionen skal forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en beretning om situationen med hensyn til budgetgarantier og risiciene i den forbindelse.

Beretningen er bygget op på følgende måde: I afsnit 2 gennemgås de vigtigste træk ved de transaktioner, der garanteres af EU's budget. Der beskrives ligeledes flere andre supplerende krisestyringsmekanismer, som ikke indebærer nogen risiko for EU's budget. I afsnit 3 beskrives udviklingen i de garanterede transaktioner. I afsnit 4 sættes der fokus på de hovedrisici, der dækkes af EU-budgettet. I afsnit 5 gøres der rede for aktivering af garantierne og udviklingen i Garantifonden for Aktioner i forhold til Tredjeland ("fonden")², mens der i afsnit 6 gøres rede for udviklingen i Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSD)³.

Denne beretning suppleres af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (arbejdsdokumentet), der indeholder en række detaljerede tabeller og forklarende bemærkninger. Den indeholder også en makroøkonomisk analyse af de lande, der tilgodeses af lån og/eller garantier fra EU, og som repræsenterer hovedparten af fondens risici.

2. TRANSAKTIONER GARANTERET AF EU'S BUDGET OG ANDRE KRISESTYRINGSMEKANISMER

De risici, der dækkes af EU's budget, hidrører fra en bred vifte af udlåns- og garantitransaktioner, som kan inddeles i fire kategorier:

2.1 Lån med makroøkonomisk sigte ydet af Den Europæiske Union

Sådanne lån omfatter lån til tredjelande i form af makrofinansiel bistand⁴, betalingsbalancelån⁵ til medlemsstater, der ikke har indført euroen, og som har betalingsbalanceproblemer, og lån under den europæiske finansielle stabiliseringsmekanisme

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 af 25. oktober 2012 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget og om ophævelse af Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 (EUT L 298 af 26.10.2012, s. 1).

² Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 480/2009 af 25. maj 2009 om oprettelse af en garantifond for aktioner i forhold til tredjeland (kodificeret udgave), "garantifondsforordningen" (EUT L 145 af 10.6.2009, s. 10).

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/1017 af 25. juni 2015 om Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer, Det Europæiske Centrum for Investeringsrådgivning og Den Europæiske Portal for Investeringsprojekter og om ændring af forordning (EU) nr. 1291/2013 og (EU) nr. 1316/2013 — Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer ("EFSD-forordningen"). EUT L 169 af 1.7.2015, s. 1.

⁴ Makrofinansiel bistand kan også ydes i form af gavebistand til tredjelande. Se tabel A2B i bilaget til arbejdsdokumentet for henvisninger til retsgrundlag.

⁵ Rådets forordning (EF) nr. 332/2002 af 18. februar 2002 om indførelse af en mekanisme for mellemfristet betalingsbalancestøtte til medlemsstaterne (EFT L 53 af 23.2.2002, s. 1).

("EFSM")⁶ til medlemsstater, som befinder sig i eller er alvorligt truet af en meget urolig økonomisk eller finansiel situation som følge af usædvanlige begivenheder, de ikke selv er herre over. De aktiveres sammen med finansiel støtte fra Den Internationale Valutafond (IMF).

2.2 Lån med makroøkonomisk sigte

Her henvises der til Euratom-lån.

2.3 Den Europæiske Investeringsbanks finansiering af transaktioner i tredjelande, som er dækket af EU-garantier ("EIB's eksterne finansiering")⁷

EIB's garanterede eksterne finansiering, den makrofinansielle bistand og Euratom-låne til tredjelande er siden 1994 blevet dækket af Garantifonden for Aktioner i forhold til Tredjeland ("fonden"), mens betalingsbalance-, EFSM- og Euratom-lån til medlemsstater dækkes direkte af EU's budget.

Fonden dækker misligholdelser af lån og lånegarantier, der er ydet til tredjelande eller til projekter i tredjelande. Den blev oprettet for at:

- danne en "likviditetsreserve" med det formål at undgå træk på EU's budget, når der ikke eller ikke til tiden betales af på et garanteret lån, og
- skabe et instrument til sikring af budgetdisciplin ved fastlæggelse af en finansiel ramme for udviklingen af EU's politik vedrørende garantier for EU- og EIB-lån til tredjelande⁸.

Hvis tredjelande optages som medlemsstater, er lån til disse lande ikke længere dækket af fonden, og risikoen skal bæres direkte af EU's budget. Fonden får tilført midler fra EU's budget og skal holdes på et niveau, der svarer til en vis procentdel af de udestående låne- og garantibeløb, der dækkes af fonden. Denne procentdel, den såkaldte målsats, udgør i øjeblikket 9 %⁹. Hvis fondens midler ikke er tilstrækkelige, stilles de nødvendige midler til rådighed over EU's budget.

2.4 Den Europæiske Investeringsbanks og Den Europæiske Investeringsfonds finansiering af transaktioner i tredjelande, som er dækket af EU-garantier - Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI)

Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI) udgør kernen i investeringsplanen for Europa og tjener til at forbedre Den Europæiske Unions økonomiske vækst og konkurrenceevne på lang sigt.

⁶ Rådets forordning (EU) nr. 407/2010 af 11. maj 2010 om oprettelse af en europæisk finansiel stabiliseringsmekanisme (EUT L 118 af 12.5.2010, s. 1).

⁷ Se tabel A3 i bilaget til arbejdsdokumentet for henvisninger til retsgrundlag.

⁸ Selv om de eksterne risici i sidste ende er dækket af EU's budget, fungerer garantifonden som et instrument, der beskytter EU's budget mod betalingsmisligholdelser. For den seneste årsberetning om fonden og forvaltningen heraf, se COM(2017) 488 final af 14.9.2017 og det ledsagende arbejdsdokument (SWD(2017) 296 final af 14.9.2017). Beretningen for 2017 forventes at foreligge i september 2018 på <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>.

⁹ For en samlet beretning om fondens funktionsmåde og om målsatsen for tilførslen, se COM(2014) 214 final af 8.4.2014 og det ledsagende arbejdsdokument SWD(2014) 129 final.

EU-garantien dækker en del af de finansierings- og investeringstransaktioner, der indgås af EIB under infrastruktur- og innovationsvinduet og af EIF under SMV-vinduet, mens den anden del gennemføres på egen risiko af EIB-Gruppen.

EIB og EIF har ansvaret for at vurdere og overvåge risikoen forbundet med de enkelte transaktioner og rapportere tilbage til Kommissionen og Revisionsretten.

Garantifonden under Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI-garantifonden)¹⁰

I henhold til artikel 12 i EFSI-forordningen¹¹ skal garantifonden fungere som en likviditetsstødpude, hvorfra garantibeløb udbetales til EIB ved træk på EU-garantien. I overensstemmelse med EFSI-aftalen mellem EU og EIB skal træk betales af EFSI-garantifonden, hvis de andrager mere end de midler, EIB råder over på EFSI-kontoen. EFSI-kontoen, der forvaltes af EIB, tjener til opkrævning af EU-indtægterne hidrørende fra EFSI-transaktioner under EU-garantien og inddrevne beløb og, hvis den disponible saldo er tilstrækkelig, til betaling af træk under EU-garantien.

EFSI-garantifonden tilføres midler gradvist under hensyntagen til stigningen i EU-garantiens eksponering.

I henhold til artikel 12, stk. 4, forvaltes EFSI-garantifondens midler direkte af Kommissionen og investeres i overensstemmelse med principperne for sund finansforvaltning og sunde forsigtighedsprincipper.

2.5 Krisestyringsmekanismer, der ikke er dækket af EU's budget

Som led i krisehåndteringen er der blevet indført en række andre mekanismer, som dog ikke indebærer nogen risiko for EU's budget:

- Den græske lånefacilitet (GLF)¹², som finansieres via bilaterale lån fra andre medlemsstater i euroområdet til Grækenland og administreres centralt af Kommissionen.

- Den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (EFSF)¹³: EFSF blev oprettet i juni 2010 af medlemsstaterne i euroområdet som en midlertidig redningsmekanisme for at yde finansiell bistand til medlemsstaterne i euroområdet inden for rammerne af et makroøkonomisk tilpasningsprogram. Traktaten om oprettelse af en permanent redningsmekanisme, den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM), trådte i kraft den 27. september 2012. Siden den 1. juli 2013 har EFSF fortsat sine igangværende programmer til fordel for Grækenland (sammen med IMF og visse medlemsstater) og til fordel for Irland og Portugal (sammen med IMF,

¹⁰ For yderligere oplysninger om forvaltningen af EFSI-garantifonden, se COM(2017) 326 final af 16.6.2016.

¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/1017 af 25. juni 2015 om Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer, Det Europæiske Centrum for Investeringsrådgivning og Den Europæiske Portal for Investeringsprojekter og om ændring af forordning (EU) nr. 1291/2013 og (EU) nr. 1316/2013 — Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer ("EFSI-forordningen"). Aftalen om forvaltning af EFSI og om indrømmelse af EU-garantien (EFSI-aftalen) blev undertegnet af Europa-Kommissionen og Den Europæiske Investeringsbank (EIB) den 22. juli 2015. Der blev undertegnet en ændring til denne aftale den 21. juli 2016.

¹² Om den græske lånefacilitet:
http://ec.europa.eu/economy_finance/assistance_eu_ms/greek_loan_facility/index_en.htm.

¹³ Om EFSF: <http://www.efsf.europa.eu>.

visse medlemsstater og EU/EFSM)¹⁴, men deltager ikke længere i nye finansieringsprogrammer eller lånefacilitetsaftaler.

- Den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM)¹⁵: ESM er en vigtig del af EU's omfattende strategi til sikring af den finansielle stabilitet i euroområdet gennem finansiell bistand til de medlemsstater i euroområdet, der oplever eller trues af finansielle vanskeligheder. Det er en mellemstatslig organisation i henhold til international ret, der har hjemsted i Luxembourg og har en effektiv udlånskapacitet på 500 mia. EUR.

3. UDVIKLINGEN I DE GARANTEREDE TRANSAKTIONER

I dette afsnit beskrives udviklingen i de garanterede transaktioner. For det første dem, der forvaltes direkte af Kommissionen, og for det andet dem, der forvaltes af EIB.

Tabel 1: Samlede udestående beløb dækket af EU's budget pr. 31. december 2016 (mio. EUR)

	Udestående hovedstol	Påløbne renter	I alt	%
Medlemsstater*				
Euratom	241,06	0,80	241,86	0,29
Betalingsbalancelån	4 200,00	71,60	4 271,60	5,13
EIB	1 651,32	13,15	1 664,47	2,00
EFSM	46 800,00	655,79	47 455,79	57,01
Subtotal medlemsstater**	52 892,38	741,34	53 633,72	64,43
Tredjelande***				
Makrofinansiell bistand	2 946,60	17,30	2 963,90	3,56
Euratom	10,37	0,02	10,39	0,01
EIB****	26 482,04	156,89	26 638,94	32,0
Subtotal tredjelande	29 439,01	174,21	29 613,23	35,57
I alt	82 331,40	915,55	83 246,95	100
<p>* Denne risiko dækkes direkte af EU's budget. Den inkluderer også Euratom-lån og EIB-lån ydet til medlemsstater forud for deres EU-tiltrædelse.</p> <p>** Dette tal omfatter ikke EFSI-transaktioner, hvor 4 392 mio. EUR var udbetalt på indberetningsdatoen.</p> <p>*** Den risiko, der dækkes af fonden, er begrænset til 20,03 mia. EUR.</p>				

¹⁴ De lån, som ydes under EU/EFSM, garanteres af EU's budget.

¹⁵ Om ESM: <http://esm.europa.eu>.

****Lån, der ved subrogation er overgået til EU efter Syriens misligholdelse af EIB-lån, er medregnet (beløb: 247,20 mio. EUR). Disse lån er fuldt nedskrevet i EU's årsregnskaber for 2015 og 2016.

Tabel A1, A2a, A2b og A3 i arbejdsdokumentet indeholder mere detaljerede oplysninger om disse udestående beløb, især med hensyn til loft, udbetalte beløb og garantisatser.

3.1. Transaktioner, der forvaltes direkte af Kommissionen

3.1.1. Den europæiske finansielle stabiliseringsmekanisme (EFSM)

I konklusionerne fra Økofinrådet den 9.-10. maj 2010 blev det fastslået, at mekanismen skal omfatte 60 mia. EUR¹⁶. Derudover var medlemsstaterne i euroområdet klar til om nødvendigt at supplere disse ressourcer. Artikel 2, stk. 2, i Rådets forordning nr. 407/2010¹⁷ begrænser de udestående låne- eller kreditlinjebeløb, der tildeles medlemsstaterne, til den margin, der er til rådighed under loftet for egne indtægter for betalingsbevillinger.

I forlængelse af Rådets afgørelser om tildeling af finansiell støtte fra Unionen til Irland¹⁸ (op til 22,5 mia. EUR) og Portugal¹⁹ (op til 26 mia. EUR) blev der udbetalt 22,5 mia. EUR til Irland og 24,3 mia. EUR til Portugal (den portugisiske regering fremsatte ikke anmodning om de resterende 1,7 mia. EUR). EFSM råder således over endnu 13,2 mia. EUR til yderligere støtte, hvis der bliver brug herfor²⁰.

Eurogruppen/Økofinrådet besluttede i april 2013 at forøge den maksimale vægtede gennemsnitlige løbetid for EFSM-lånene fra 12,5 til 19,5 år, hvilket gav de støttemodtagende lande mulighed for at anmode om en forlængelse af løbetiderne indtil senest 2026 (tranche for tranche).

Udviklingen i 2016

En anmodning om at forlænge det EFSM-lån på 4,75 mia. EUR, der blev udbetalt til Portugal i 2011 – med forfald den 3. juni 2016 – blev modtaget fra Portugal den 11. januar 2016. Lånet blev refinansieret i tre transaktioner med løbetider indtil 2023 (1,5 mia. EUR), 2031 (2,25 mia. EUR) og 2036 (1 mia. EUR). Efter denne forlængelse af løbetiden udgør den vægtede gennemsnitlige løbetid for EFSM-lånene til Portugal nu 14,9 år.

3.1.2. Betalingsbalancemekanismen (BOP)

EU's mellemfristede finansielle bistand under betalingsbalancemekanismen blev reaktiveret i slutningen af 2008 for at hjælpe Ungarn og derefter Letland og Rumænien med at genskabe

¹⁶ Jf. pressemeddelelse om det ekstraordinære møde i Økofinrådet den 9.-10. maj 2010 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/114324.pdf).

¹⁷ Rådets forordning (EU) nr. 407/2010 af 11. maj 2010 om oprettelse af en europæisk finansiell stabiliseringsmekanisme (EUT L 118 af 12.5.2010, s. 1).

¹⁸ Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/77/EU af 7. december 2011 om tildeling af finansiell støtte fra Unionen til Irland (EUT L 30 af 4.2.2011, s. 348).

¹⁹ Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/344/EU af 17. maj 2011 om tildeling af finansiell støtte fra Unionen til Portugal (EUT L 159 af 17.6.2011, s. 88). Se også berigtigelse (EUT L 178 af 10.7.2012, s. 15).

²⁰ For yderligere oplysninger om EFSM henvises der til Kommissionens rapport om Den Europæiske Unions låntagnings- og långivningsaktiviteter i 2016 (COM(2016) 387 final). Rapporten for 2016 forventes at foreligge i oktober 2017 på <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>.

markedets tillid med et samlet lånetilsagn på 14,6 mia. EUR, hvoraf der blev udbetalt 13,4 mia. EUR.

Udviklingen i 2016

Ungarn tilbagebetalte sin sidste lånetranche på 1,5 mia. EUR i april 2016. Det udestående beløb for betalingsbalancelån faldt således fra 5,7 mia. EUR til 4,2 mia. EUR i 2016.

Pr. 31. december 2016 havde betalingsbalancemekanismen en resterende kapacitet på 45,8 mia. EUR ud af dens maksimale kapacitet på 50 mia. EUR til alt efter behov at yde yderligere bistand.

3.1.3. Makrofinansiel bistand i form af lån (MFA)

Som hovedregel er det Europa-Parlamentet og Rådet, der træffer afgørelse om makrofinansiel bistand (artikel 212 i TEUF). Rådet kan dog på forslag fra Kommissionen vedtage afgørelsen, når situationen i et tredjeland kræver akut finansiel bistand (artikel 213 i TEUF), og denne procedure blev anvendt i forbindelse med den anden pakke af makrofinansiel bistand til Ukraine i 2014.

Udviklingen i 2016

Den anden tranche (10 mio. EUR ud af de 15 mio. EUR i henhold til afgørelsen) af lånet til Den Kirgisiske Republik²¹ blev udbetalt i april 2016.

Den 6. juli 2016 besluttede Europa-Parlamentet og Rådet at yde ekstra makrofinansiel bistand til Tunesien²² på maksimalt 500 mio. EUR i form af lån (tre rater på henholdsvis 200, 150 og 150 mio. EUR).

Den 14. december 2016 besluttede Europa-Parlamentet og Rådet at yde ekstra makrofinansiel bistand til Det Hashemitiske Kongerige Jordan²³ på maksimalt 200 mio. EUR i form af lån (to rater på hver 100 mio. EUR).

Heraf har de støttemodtagende lande tilbagebetalt 70 mio. EUR (Bosnien-Hercegovina 4 mio. EUR, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien 10 mio. EUR, Montenegro 1,34 mio. EUR og Serbien 54,66 mio. EUR).

Det udestående beløb i MFA-lån er faldet fra 3 006,6 mio. EUR til 2 946,6 mio. EUR i perioden mellem den 31. december 2015 og den 31. december 2016. Lånene til Ukraine udgør 75 % heraf.

Udviklingen efter den 31. december 2016 (indtil 30. juni 2017)

Den anden tranche af lånet til Ukraine under det tredje MFA-program (MFA III)²⁴ (600 mio. EUR) blev udbetalt i april 2017.

²¹ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1025/2013/EU af 22. oktober 2013 om makrofinansiel bistand til Den Kirgisiske Republik (EUT L 283 af 25.10.2013, s. 1).

²² Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2016/1112 af 6. juli 2016 om yderligere makrofinansiel bistand til Tunesien (EUT L 186 af 9.7.2016, s. 1).

²³ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2016/2371 af 14. december 2016 om yderligere makrofinansiel bistand til Det Hashemitiske Kongerige Jordan (EUT L 352 af 23.12.2016, s. 18).

Den anden tranche af lånet til Georgien under MFA (13 mio. EUR) blev udbetalt i maj 2017.

3.1.4. Euratom-lån

Euratoms udlån til medlemsstater eller bestemte støtteberettigede tredjelande (p.t. Den Russiske Føderation, Armenien og Ukraine) har et loft på 4 mia. EUR, hvoraf ca. 92 % allerede er udbetalt. Der resterer 326 mio. EUR af de 4 mia. EUR.

Et lån på 300 mio. EUR til Ukraine, som skulle bruges til at opgradere de eksisterende nukleare anlæg, blev undertegnet den 7. august 2013, og garantiaftalen blev ratificeret af det ukrainske parlament den 15. maj 2014. Lånet vil blive ydet i tæt samarbejde med EBRD, der parallelt hermed yder et andet lån på 300 mio. EUR.

Den 27. maj 2015 godkendte Kommissionen, at der under Euratom-lånet blev udbetalt op til 100 mio. EUR til Energoatom, forudsat at Energoatom har trukket på lånet ydet af EBRD op til et beløb på mindst 50 mio. EUR. Grundet forsinkelser i gennemførelsen af projektet var der pr. 31. december 2016 ikke udbetalt Euratom-midler.

De pågældende lån er omfattet af statsgarantier, der dækker 100 % af de udestående beløb ved årets udgang.

Udviklingen i 2016

Der fandt ingen udbetalinger sted i 2016. De tilbagebetalte beløb bestod af 22,62 mio. EUR fra Bulgarien, 19 mio. EUR fra Rumænien og hvad der svarer til 7,1 mio. EUR fra Ukraine.

Udviklingen efter den 31. december 2016

Den første Euratom-tranche på 50 mio. EUR blev udbetalt i maj 2017.

3.2. Udviklingen i EIB's eksterne finansieringstransaktioner

Udviklingen i 2016

Under EIB's generelle mandat for perioden 2014-2020 var der pr. 31. december 2016 blevet undertegnet lån til et samlet beløb på 10 741 mio. EUR, hvoraf kun 1 882 mio. EUR var blevet udbetalt pr. samme dato, hvilket betød, at den udestående kapital androg 1 893 mio. EUR (se tabel A3 i arbejdsdokumentet). For yderligere oplysninger om de lande, der er dækket af EIB-mandaterne, se tabel A1, A3 og A4 i arbejdsdokumentet.

EIB's tidligere eksterne mandater fremgår af tabel A3 i arbejdsdokumentet.

Den syriske regerings misligholdelse af rentebetalinger og tilbagebetaling af lån fortsatte i 2016. EIB har trukket på garantifonden for at dække disse misligholdelser (se punkt 5.1.3 nedenfor).

De udestående beløb pr. 31. december 2016 for de forskellige mekanismer, der er omhandlet i dette afsnit, er angivet i afsnit 3 ovenfor (tabel 1).

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2015/601 af 17. april 2015 om yderligere makrofinansiel bistand til Ukraine (EUT L 100 af 17.4.2015, s. 1).

4. RISICI DÆKKET AF EU'S BUDGET

4.1. Definition af risiko

Risikoen for EU's budget stammer fra den udestående hovedstol og renter i forbindelse med garanterede transaktioner.

I denne beretning er der anvendt to metoder til at vurdere risiciene for EU's budget (enten direkte eller indirekte via fonden):

- "Den samlede risiko, som er dækket" er baseret på summen af den samlede udestående hovedstol for de berørte transaktioner på en given dato, inkl. påløbne renter²⁵.
- Budgetmetoden, der defineres som "den årlige risiko for EU's budget", er baseret på beregningen af det maksimale beløb, som EU ville skulle udbetale i et regnskabsår, hvis alle garanterede lån blev misligholdt²⁶.

4.2. Samlet risikosammensætning

Indtil 2010 hang den maksimale risiko i form af de samlede dækkede udestående beløb hovedsagelig sammen med lån til tredjelande. Siden 2011 har medlemsstaternes offentlige finanser været hårdt ramt af finanskrisen, hvilket har ført til en stigning i EU's långivningsaktiviteter for at tilgodese det statslige finansieringsbehov i medlemsstaterne.

Som følge heraf har risikosammensætningen ændret sig. Pr. 31. december 2016 vedrørte 64 % af det samlede udestående beløb²⁷ lånoptagelsestransaktioner i forbindelse med lån til medlemsstater, der dækkes direkte af EU's budget (sammenlignet med 45 % pr. 31. december 2010).

4.3. Årlig risiko dækket af EU's budget

For så vidt angår de udestående lån pr. 31. december 2016 (se tabel 1) udgjorde det maksimale beløb, som EU ville skulle udbetale i løbet af 2017 (direkte og via fonden) – forudsat at alle garanterede lån blev misligholdt – 5 777 mio. EUR. Dette beløb svarer til hovedstol og rentebetalinger af de garanterede lån, som forfalder i 2017, forudsat at de misligholdte lån ikke fremrykkes (se nærmere herom i tabel A4 i arbejdsdokumentet).

4.3.1. Risiko knyttet til medlemsstaterne

I 2017 udgør EU's maksimale årlige risiko knyttet til transaktioner med medlemsstater 2 858 mio. EUR (49,5 % af den samlede årlige risiko). Denne risiko er forbundet med:

- a) EIB's udlån og/eller Euratom-lån ydet forud for medlemsstaters EU-tiltrædelse
- b) lån ydet under betalingsbalancefaciliteten og
- c) lån ydet under EFSM-ordningen.

²⁵ Se tabel 1 i beretningen.

²⁶ Med henblik på denne beregning antages det, at tilbagebetalingen af misligholdte lån ikke fremrykkes, så der er kun taget hensyn til forfaldne betalinger (se tabel 2 og 3 i beretningen og tabel A4 i arbejdsdokumentet).

²⁷ Se tabel 1.

Tabel 2: Rangordning af medlemsstaterne efter den årlige risiko for EU's budget i 2017 (mio. EUR)

Rangorden	Land	Lån	Maksimal årlig risiko	Landets vægt i forhold til medlemsstaternes årlige risiko	Landets vægt i forhold til den samlede årlige risiko (medlemsstater og tredjelande)
1	Rumænien	a)+b)	1 453,75	50,9 %	25,2 %
2	Irland	c)	607,25	21,2 %	10,5 %
3	Portugal	c)	591,22	20,7 %	10,2 %
4	Bulgarien	a)	73,39	2,6 %	1,3 %
5	Kroatien	a)	38,01	1,3 %	0,7 %
6	Letland	a)+b)	26,34	0,9 %	0,5 %
7	Tjekkiet	a)	25,93	0,9 %	0,4 %
8	Polen	a)	21,53	0,8 %	0,4 %
9	Slovakiet	a)	14,24	0,5 %	0,2 %
10	Litauen	a)	4,42	0,2 %	0,1 %
11	Ungarn	a)	2,12	0,1 %	0,04 %
I alt			2 858,20	100 %	49,5 %

4.3.2. Risiko knyttet til tredjelande

I 2017 vil fondens maksimale risiko knyttet til tredjelande udgøre 2 918,8 mio. EUR (50,5 % af den samlede årlige risiko). Risikoen knyttet til tredjelande vedrører EIB's udlån, makrofinansiel bistand og Euratom-lån (se nærmere i tabel A2b i arbejdsdokumentet). Fonden dækker garanterede lån til tredjelande med løbetider frem til 2042.

De 10 lande (ud af 48 lande), der rangerer øverst, når det gælder deres samlede tilbagebetalinger i 2017, er anført nedenfor. De tegner sig for 2 415 mio. EUR eller 83 % af fondens årlige risiko knyttet til tredjelande. Den økonomiske situation i disse lande analyseres og kommenteres i punkt 3 i arbejdsdokumentet. Kreditværdigheden som vurderet af kreditvurderingsbureauerne er også anført i hver landetabel.

Tabel 3: Rangordning af de 10 tredjelande, der repræsenterer den største årlige risiko for EU's budget i 2017 (mio. EUR)

Rangorden	Land	Maksimal årlig risiko	Landets vægt i forhold til tredjelandes årlige risiko	Landets vægt i forhold til den samlede årlige risiko (medlemsstater
)

				og tredjelande)
1	Tyrkiet	1 025,74	35,1 %	17,8 %
2	Tunesien	283,98	9,7 %	4,9 %
3	Egypten	278,37	9,5 %	4,8 %
4	Marokko	221,09	7,6 %	3,8 %
5	Serbien	204,78	7,0 %	3,5 %
6	Sydafrika	99,73	3,4 %	1,7 %
7	Ukraine	88,12	3,0 %	1,5 %
8	Libanon	85,15	2,9 %	1,5 %
9	Brasilien	65,14	2,2 %	1,1 %
10	Bosnien- Hercegovina	62,94	2,2 %	1,1 %
De 10 i alt		2 415,03	82,7 %	41,8 %

5. GARANTIFONDEN FOR AKTIONER I FORHOLD TIL TREDJELANDE

5.1. Aktivering af garantierne

5.1.1. Udbetalinger over de likvide midler

EU-budgettet dækker midlertidigt gældsbetjeningen på forfaldsdatoerne, hvis en debitor ikke tilbagebetaler sit lån til EU til tiden. Kommissionen trækker på sine likvide midler for at undgå forsinkelser og heraf følgende omkostninger i forbindelse med betalingen af renter og afdrag på lån²⁸.

Da de fleste udgifter opstår i løbet af første kvartal hvert år, er gældsafviklingen struktureret til de efterfølgende måneder og begyndelsen af hver måned, når kassebeholdninger er størst.

I 2016 blev kassebeholdningen udnyttet med omkring 1 mio. EUR for en begrænset periode på 16 dage på grund af en teknisk misligholdelse i forbindelse med en enkelt betaling fra en enkelt debitor.

5.1.2. Udbetalinger over EU's budget

Hvis en eller flere medlemsstater ikke opfylder deres retlige forpligtelser og EU's egne midler er utilstrækkelige, kan Kommissionen anvende disponible EU-budgetmidler og prioritere tilbagebetaling af gæld i forhold til andre ikkeobligatoriske udgifter. Hvis dette viser sig at være utilstrækkeligt, forpligter EU-lovgivningen i henhold til den flerårige finansielle ramme medlemsstaterne til at yde de supplerende bidrag, der er nødvendige for at tilbagebetale gælden og skabe balance på budgettet, op til et loft på 1,20 % af EU's BNI. Om nødvendigt tillader samme lovgivning medlemsstaterne at bidrage uafhængigt af deres andel til EU's budget.

Da der ikke forekom misligholdelser fra medlemsstaternes side i 2016, blev der ikke anmodet om bevillinger.

5.1.3. Træk på garantifonden og inddrivelser

I tilfælde af for sen betaling fra en modtager af et lån til tredjelande, der er ydet eller garanteret af EU, trækkes der på fonden for at dække misligholdelsen senest tre måneder efter fremsættelsen af anmodningen.

De beløb, som trækkes af EIB, hæves på garantifondens konto efter tilladelse fra Kommissionens tjenestegrene. Når EU foretager en betaling under EU-garantien, overgår EIB's rettigheder og retsmidler til EU²⁹.

Det er EIB, der på vegne af EU gennemfører inddrivelsesprocedurer for de beløb, som er overgået til EU³⁰.

²⁸ Se artikel 14 i Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 609/2014 af 26. maj 2014 om metoderne og proceduren for overdragelse af de traditionelle egne indtægter og egne indtægter fra moms og BNI og om foranstaltningerne for at opfylde likviditetskrav (EUT L 168 af 7.6.2014, s. 39).

²⁹ Se artikel 8, stk. 7, i Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 466/2014/EU om en EU-garanti til Den Europæiske Investeringsbank mod tab i forbindelse med finansieringstransaktioner til støtte for investeringsprojekter uden for Unionen.

³⁰ For yderligere oplysninger om inddrivelsesprocedurer se også inddrivelsesaftalen indgået den 25. juli 2014 mellem Den Europæiske Union og Den Europæiske Investeringsbank, der fastsætter de nærmere

EIB-lån til projekter i Syrien

Fra december 2011 konstaterede EIB, at den syriske regering misligholder visse rentebetalinger og låneafdrag. Da de officielle betalingsanmodninger ikke gav noget resultat, begyndte EIB at trække på garantifonden i maj 2012. Udviklingen i trækkene svarende til misligholdte lån i Syrien er angivet i tabel 4a.

Tabel 4a: Træk på garantifonden grundet misligholdte lån i Syrien (mio. EUR)

År (debitering af garantifondens konto)	Antal anmodninger imødekommet	Størrelsen af forfaldne rater	Morarenter og påløbne renter ³¹	Inddrevet beløb	I alt
2012	2	24,0	0,0	2,2	21,8
2013	8	59,3	1,4	0,0	60,7
2014	8	58,7	1,5	0,0	60,2
2015	8	58,7	1,5	0,0	60,2
2016	12	103,8	2,4	0,0	106,2
I alt	38	304,4	6,8	2,2	309,1

Den 31. december 2016 beløb den samlede udestående hovedstol i forbindelse med garanterede lån til Syrien sig til 555 mio. EUR³²; det sidste lån løber til 2030.

TAV Tunisie S.A. (Enfidha-lufthavnen)

Den 29. juni 2016 trak EIB på garantien under EIB's eksterne udlånsmandat i forbindelse med et lån til TAV Tunisie S.A. (Enfidha-lufthavnen).

Den 29. september 2016 betalte Europa-Kommissionen 4,65 mio. EUR (restancer og renter) til EIB for ovennævnte træk på garantien, der er til drøftelse med EIB.

Trækket på fonden svarende til det misligholdte lån til TAV Tunisie S.A. (Enfidha-lufthavnen) fremgår af tabel 4b.

bestemmelser og procedurer for inddrivelse af betalinger foretaget af EU i henhold til garantierne ydet til EIB mod tab i forbindelse med finansieringstransaktioner til støtte for investeringsprojekter uden for EU.

³¹ EIB opkræver først morarenter og påløbne renter i forbindelse med den anden betalingsanmodning for hvert enkelt lån; de beregnes fra misligholdelsesdatoen og indtil den dato, hvor garantifonden betaler beløbet.

³² Dette beløb inkluderer 304,43 mio. EUR (hovedstol + renter), som EIB allerede har anmodet om.

Tabel 4b: Træk på garantifonden i forbindelse med TAV Tunisie S.A. (Enfidha-lufthavnen) (mio. EUR)

År	Antal anmodninger imødekommet	Størrelsen af forfaldne rater	Morarenter og påløbne renter ³²	Inddrevet beløb	I alt
2016	1	4,56	0,09	0,00	4,65
I alt	1	4,56	0,09	0,00	4,65

Den 31. december 2016 beløb den samlede udestående hovedstol i forbindelse med garanterede lån til TAV Tunisie S.A. (Enfidha-lufthavnen) sig til 64,4 mio. EUR³³; det sidste lån løber til 2028.

Udviklingen efter den 31. december 2016 (indtil 30. juni 2017)

I slutningen af juni 2017 blev der modtaget seks nye anmodninger relateret til Syrien om et samlet beløb på 28,38 mio. EUR (inkl. renter og bøder) og en ny anmodning relateret til TAV Tunisie S.A. (Enfidha-lufthavnen) om et samlet beløb på 2,21 mio. EUR (inkl. renter og bøder).

5.2. Udviklingen i fonden

I henhold til garantifondsforordningen skal fondens midler være af en passende størrelse (målbeløb), som er sat til 9 % af de samlede forpligtelser (hovedstol og påløbne renter) i forbindelse med hver enkelt transaktion. Der er indført en tilførselsmekanisme for at sikre, at målbeløbet nås.

På grundlag af tilførselsmekanismen udbetalte EU's budget 257,12 mio. EUR til fonden i februar 2016, mens den betaling, som blev foretaget i februar 2017, beløb sig til 240,54 mio. EUR.

Pr. 31. december 2016 beløb fondens nettoaktiver³⁴ sig til 2 505,14 mio. EUR. Forholdet mellem nettoaktiverne og de samlede forpligtelser³⁵ (29 365,98 mio. EUR) som defineret i fondsforordningen var lavere end målbeløbet. I EU's foreløbige budget for 2018 blev der derfor indføjet en tilførsel på 137,80 mio. EUR.

Der bør foretages en vurdering af fondens hovedparametre, navnlig målsatsen, i forbindelse med midtvejsevalueringen af EIB's eksterne udlånsmandat. Derfor gennemførte en ekstern kontrahent en evaluering af garantifonden under hensyntagen til fondens risikoprofil og dens funktionsmåde i lyset af udviklingen i finansieringen af den bistand til tredjelande, som fonden dækker, og de dermed forbundne risici. Rapporten blev afleveret i august 2016, og hovedkonklusionen var, at målsatsen på 9 % stadig ansås for optimal for låneporteføljens nuværende risikoniveau, selv i et scenario med yderligere nedjusteringer af de største låntagere. Derfor fastholdes målsatsen på 9 %.

³³ Dette beløb inkluderer 4,56 mio. EUR (inkl. renter), som EIB allerede har anmodet om.

³⁴ Fondens samlede aktiver minus påløbne forpligtelser (EIB-gebyrer og revisionsgebyrer).

³⁵ Inkl. påløbne renter.

6. DEN EUROPÆISKE FOND FOR STRATEGISKE INVESTERINGER (EFSI)³⁶

EU-garantien dækker finansierings- og investeringstransaktioner, der er indgået af EIB under infrastruktur- og innovationsvinduet og af EIF under SMV-vinduet³⁷. En del af disse transaktioner er dækket af EU-garantien, mens en del er gennemført på egen risiko af EIB-Gruppen.

I henhold til EFSI-forordningens artikel 12 skal EFSI-garantifonden fungere som en likviditetsstødpude, hvorfra garantibeløb udbetales til EIB ved træk på EU-garantien. I overensstemmelse med EFSI-aftalen mellem EU og EIB skal træk betales af EFSI-garantifonden, hvis de andrager mere end de midler, EIB råder over på EFSI-kontoen. EFSI-kontoen, der forvaltes af EIB, tjener til opkrævning af EU-indtægterne hidrørende fra EFSI-transaktioner under EU-garantien og inddrevne beløb og, hvis den disponible saldo er tilstrækkelig, til betaling af træk under EU-garantien.

EFSI-garantifonden tilføres midler gradvist under hensyntagen til stigningen i EU-garantiens eksponering.

EFSI-garantifondens midler forvaltes direkte af Kommissionen og investeres i overensstemmelse med principperne for sund finansforvaltning og sunde forsigtighedsprincipper.

Udviklingen i 2016

EU's garantieksponering i forhold til EIB-Gruppens udbetalinger af udestående EFSI-transaktioner beløb sig til 4 392 mio. EUR pr. 31. december 2016 ud af det samlede juridiske tilsagn på 16 mia. EUR, som garanteres af EU (artikel 11 i EFSI-forordningen). Beløbet på 4 392 mio. EUR er opført som en eventualforpligtelse i noterne til EU's årsregnskab for 2016.

Under infrastruktur- og innovationsvinduet beløb den udestående eksponering dækket af EU-garantien sig til 4,02 mia. EUR, heraf 3,98 mia. EUR til gældstransaktioner og 0,04 mia. EUR til egenkapitaltransaktioner³⁸.

Under infrastruktur- og innovationsvinduet beløb den udestående eksponering dækket af EU-garantien sig ultimo 2016 til i alt 369,7 mio. EUR, heraf 364,8 mio. EUR til garantitransaktioner og 5 mio. EUR til egenkapitaltransaktioner.

Garantifondens nettoaktiver beløb sig til 1 020 mio. EUR pr. 31.12.2016.

³⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/1017 af 25. juni 2015 om Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer, Det Europæiske Centrum for Investeringsrådgivning og Den Europæiske Portal for Investeringsprojekter og om ændring af forordning (EU) nr. 1291/2013 og (EU) nr. 1316/2013 — Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer ("EFSI-forordningen"). EUT L 169 af 1.7.2015, s. 1.

³⁷ Mikrovirksomheder samt små og mellemstore virksomheder (SMV).

³⁸ Ultimo 2016 beløb den samlede undertegnede eksponering (udbetalt og ikke udbetalt) under infrastruktur- og innovationsvinduet dækket af EU-garantien sig til 13,38 mia. EUR, heraf 12,84 mia. EUR til gældstransaktioner og 0,54 mia. EUR til egenkapitaltransaktioner. Grundet EU-garantiens "first loss piece coverage" blev de potentielle tab for EU-budgettet under infrastruktur- og innovationsvinduet begrænset til 10,6 mia. EUR.

Ved udgangen af 2016 udgjorde de samlede undertegnelser inden for rammerne af EFSI 21,3 mia. EUR og omfattede 28 medlemsstater, og heraf var 14,2 mia. EUR undertegnet³⁹ af EIB (121 transaktioner) og 7,1 mia. undertegnet af EIF (225 transaktioner). Samlet set repræsenterer dette en betydelig stigning sammenlignet med 2015, hvor de ved årets udgang udgjorde 1,2 mia. EUR.

For flere oplysninger om forvaltningen af EFSI-garantifonden henvises til den seneste version af rapporten fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet og Revisionsretten om forvaltningen af garantifonden for den europæiske fond for strategiske investeringer⁴⁰ og det hertil knyttede arbejdsdokument.

³⁹ Forskellen mellem de samlede undertegnelser og undertegnede eksponeringer beror på flere faktorer, f.eks. at sidstnævnte ikke omfatter EIB's egenkapitaltransaktioner samt forskelle, der skyldes tilbagebetalinger og gældende valutakurser.

⁴⁰ Seneste version - COM(2017) 326 final af 16.6.2017.